Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Urbánní a regionální laboratoř URRlab

Technologická agentura České republiky

Omega

METODIKA SLEDOVÁNÍ ROZSAHU REZIDENČNÍ SUBURBANIZACE V ČESKÉ REPUBLICE

Zpracovali:

doc. RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D.,

RNDr. Petra Špačková, Ph.D., RNDr. Jakub Novák, Ph.D.

Tato metodika vznikla v rámci projektu Technologické agentury ČR TD010049 „Prognóza demografického vývoje a jeho důsledků pro kvalitu života obyvatel v dynamicky se měnících obcích v zázemí českých měst: aplikace v rozvoji a správě území“ řešeném na Univerzitě Karlově v Praze v letech 2012-2013.

Charakteristika výzkumného projektu

- Současné problémy a budoucí rizika plynoucí z nevyváženého demografického vývoje obcí v zázemí měst ČR
  - Vytvoření metod a postupů sloužících k prognóze demografického vývoje v zázemí měst ČR
  - Předvídání dopadů specifického demografického vývoje v územích zasažených suburbanizací
  - Identifikace sociálních potřeb specifických demografických a sociálních skupin místních obyvatel
- Spolupráce s obcí Dolní Břežany
- 2012-2013

Charakteristika výzkumného projektu

Dílčí cíle projektu

DC01	Analýza dopadů rezidenční suburbanizace na demografickou a sociální strukturu v zázemí českých měst (1991–2011)
DC02	Rezidenční stabilita obyvatel suburbánní zóny Prahy
DC03	Analýza faktického stavu a struktury obyvatelstva ve spádové oblasti obce Dolní Břežany – pilotní studie
DC04	Analýza dosavadního demografického vývoje suburbánní zóny Prahy jako podklad pro populační prognózu
DC05	Prognóza populačního vývoje suburbánní zóny Prahy
DC06	Hodnocení důsledků specifického demografického vývoje a možnosti identifikace sociálních potřeb obyvatel zázemí měst
DC07	Prognóza demografického vývoje a analýza jeho důsledků ve spádové oblasti obce Dolní Břežany – pilotní studie
DC08	Prezentace výsledků aplikovaného výzkumu a jejich implementace v praxi

Výstupy výzkumného projektu

- Sada specializovaných map, zachycujících hlavní trendy demografického a migračního chování v suburbánních obcích v zázemí českých měst – www.atlasobyvatelstva.cz
- Prognóza populačního vývoje spádového území obce Dolní Břežany do roku 2030
- Prognóza populačního vývoje suburbánní zóny Prahy do roku 2030
- Články do profesních časopisů
- *Metodika vymezení zón rezidenční suburbanizace*
- *Metodika odhadu důsledků nové bytové výstavby pro demografický vývoj a místní sociální infrastrukturu v suburbánních obcích*

Účel metodiky

- Účelem je oddělit v sídelní struktuře České republiky tři typy sídel – města, suburbánní obce tvořící společně s městy metropolitní oblasti, venkovské obce mimo metropolitní oblasti
- Dříve (bez použití této metodiky) nešlo oddělit venkovské obce v zázemí měst a v odlehlém venkově
- Vymezeny tři suburbánní zóny pro všechna jádrová města s více než 10000 obyvateli
- Metodika umožňuje monitoring suburbanizace a obecně vývoje systému osídlení diferencovaně podle velikostní struktury obcí a jejich polohy v osídlení

Návod na zpracování: kroky metodiky

- Zabezpečení dat – všechna data jsou veřejně dostupná z evidence ČSÚ
- Výpočet indikátorů – intenzita bytové výstavby a intenzita migrace z jádrových měst
- Dvojjadernost a specifické případy – expertní posouzení
- Kartografické zpracování – vytvoření samostatné shp vrstvy pro použití v GIS – veřejně dostupné
- Prezentace na webových stránkách – www.atlasobyvatelstva.cz a www.suburbanizace.cz

Návod na zpracování: použitá data

- ČSÚ (2012a): Databáze migrace v letech 1997–2011, individuální anonymizovaná data o změnách trvalého bydliště na úrovni obcí. Český statistický úřad, Praha.
- ČSÚ (2012b): Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2011. Český statistický úřad, Praha.
- ČSÚ (2012c): Statistika dokončených bytů 1997–2011. Praha: Český statistický úřad, odbor statistiky stavebnictví.

- Geodata, administrativní hranice pro dané roky ve formátu shp (GIS)

Mapový list 1.1

ZÓNY REZIDENČNÍ SUBURBANIZACE 2010

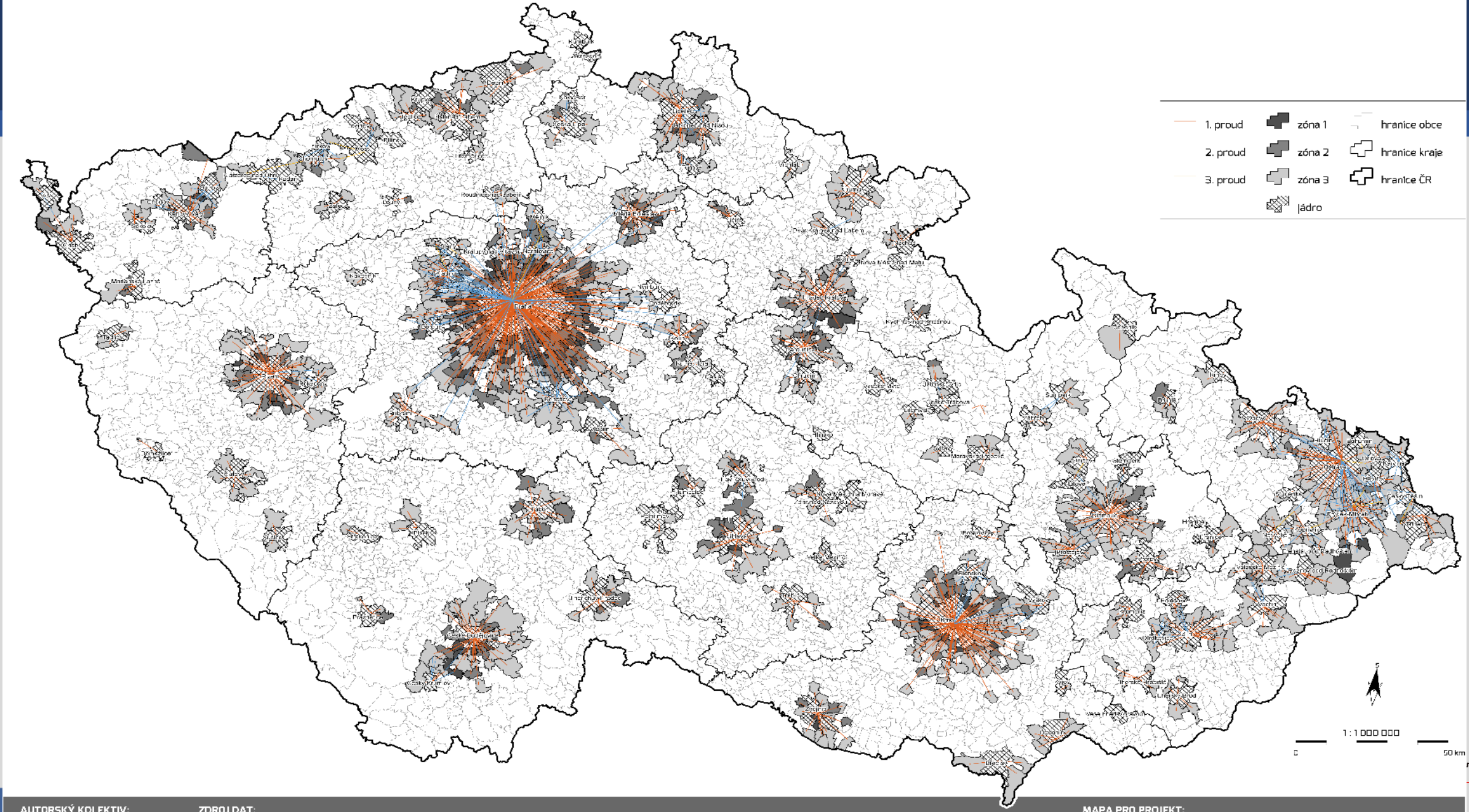

AUTORSKÝ KOLEKTIV:

Návrh mapy:
Petra Šnaďková, Marcin Guřadnířek, Jakub Novák

ZDROJ DAT:

ČSÚ (2011): Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Praha, Český statistický úřad.
ČSÚ (2012): Dotazáno mezerovou v rozsah 1992–2011 individuální aproximovaná zona o značních

Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta

MAPA PRO PROJEKT:

Prognóza demografického vývoje a jeho důsledků pro kvalitu života obyvatel v dynamicky se měnících obcích

SUBURBIA PODLE PŘÍSLUŠNOSTI K JÁDRŮM V ROCE 2010

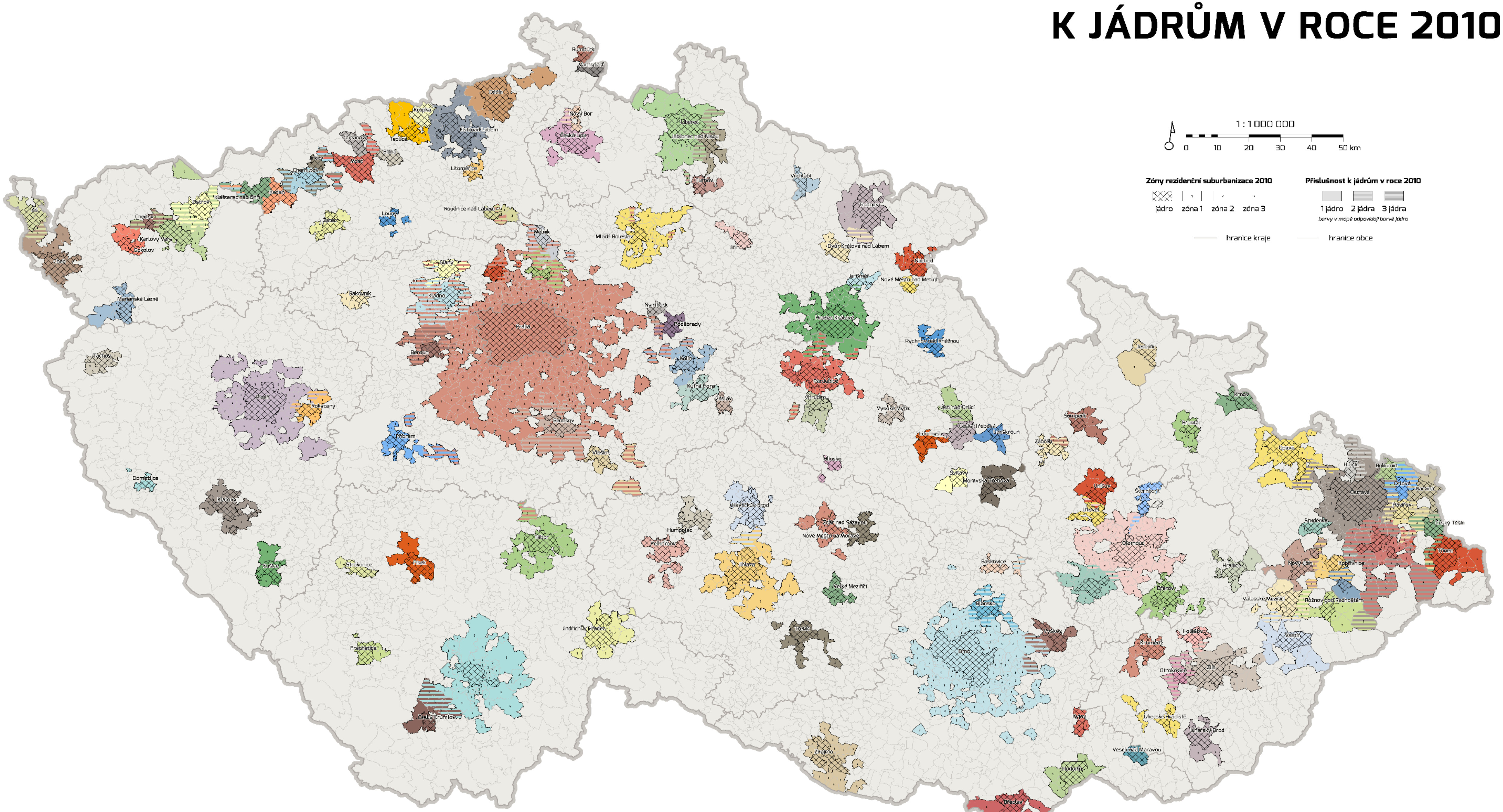

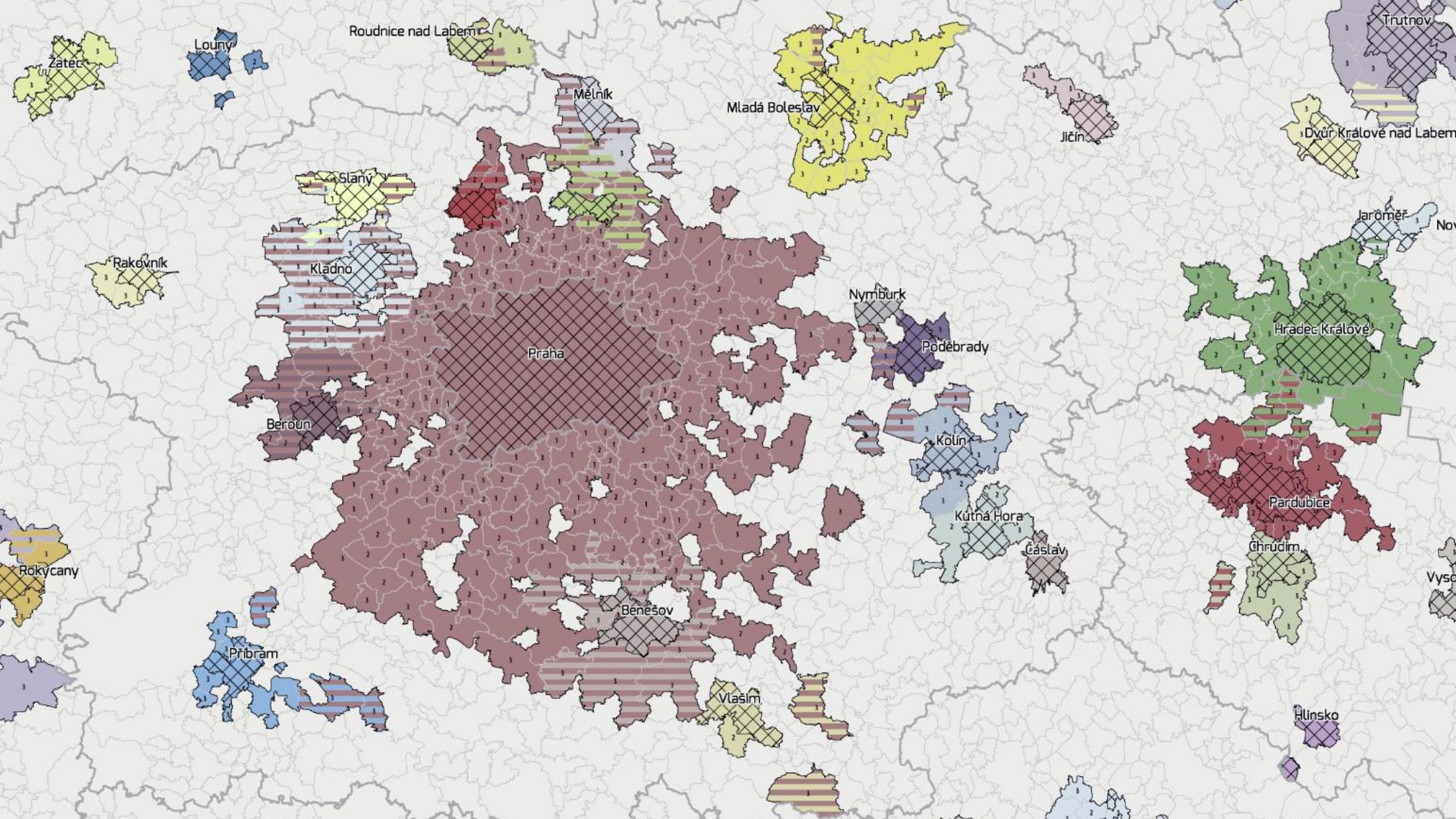
Roudnice nad Labem
Louny
Žatec
Mělník
Mladá Boleslav
Jičín
Trutnov
Dvůr Králové nad Labem
Slaný
Jaroměř
Rakovník
Kladno
Nymburk
Praha
Poděbrady
Hradec Králové
Beroun
Kolín
Pardubice
Kutná Hora
Čáslav
Chrudim
Rokycany
Benešov
Příbram
Vlašim
Hlinsko

Příklad uplatnění – pilotní projekt

- Příklad alokace finančních prostředků na posílení regionálního školství v budoucnu podpořeného z fondů Evropské unie v programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR 133 310 Rozvoj výukových kapacit mateřských a základních škol zřizovaných územně správními celky.
- Metodika vymezení zón rezidenční suburbanizace a přidružené specializované mapy byly použity jako argument pro 1) rozhodnutí Rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny ČR, aby takový program vznikl a 2) pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, aby vymezilo okruh obcí, který budou mít nárok na dotaci v připravovaném programu. Přípravu programu inicioval ing. Věslav Michalik, CSc. (zastupitel pro Středočeský kraj) a na MŠMT koordinuje paní ing. Yveta Kurfürstová (ředitelka odboru investic), kteří mohou poskytnout reference.

Příklad uplatnění – Strategická analýza ITI

PODPŮRNÁ ANALÝZA STRATEGIE K INTEGROVANÝM TERITORIÁLNÍM INVESTICÍM

VYMEZENÍ FUNKČNÍHO ÚZEMÍ PRAŽSKÉ METROPOLITNÍ OBLASTI PRO POTŘEBY UPLATNĚNÍ INTEGROVANÝCH TERITORIÁLNÍCH INVESTIC

Zpracovali:
doc. RNDr. Martin Ouředníček, Ph.D.,
Mgr. Jiří Nemeškal, Prof. RNDr. Martin Hampl, DrSc.,
RNDr. Petra Špačková, Ph.D., RNDr. Jakub Novák, Ph.D.

Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Urbánní a regionální laboratoř

Praha, červen 2014

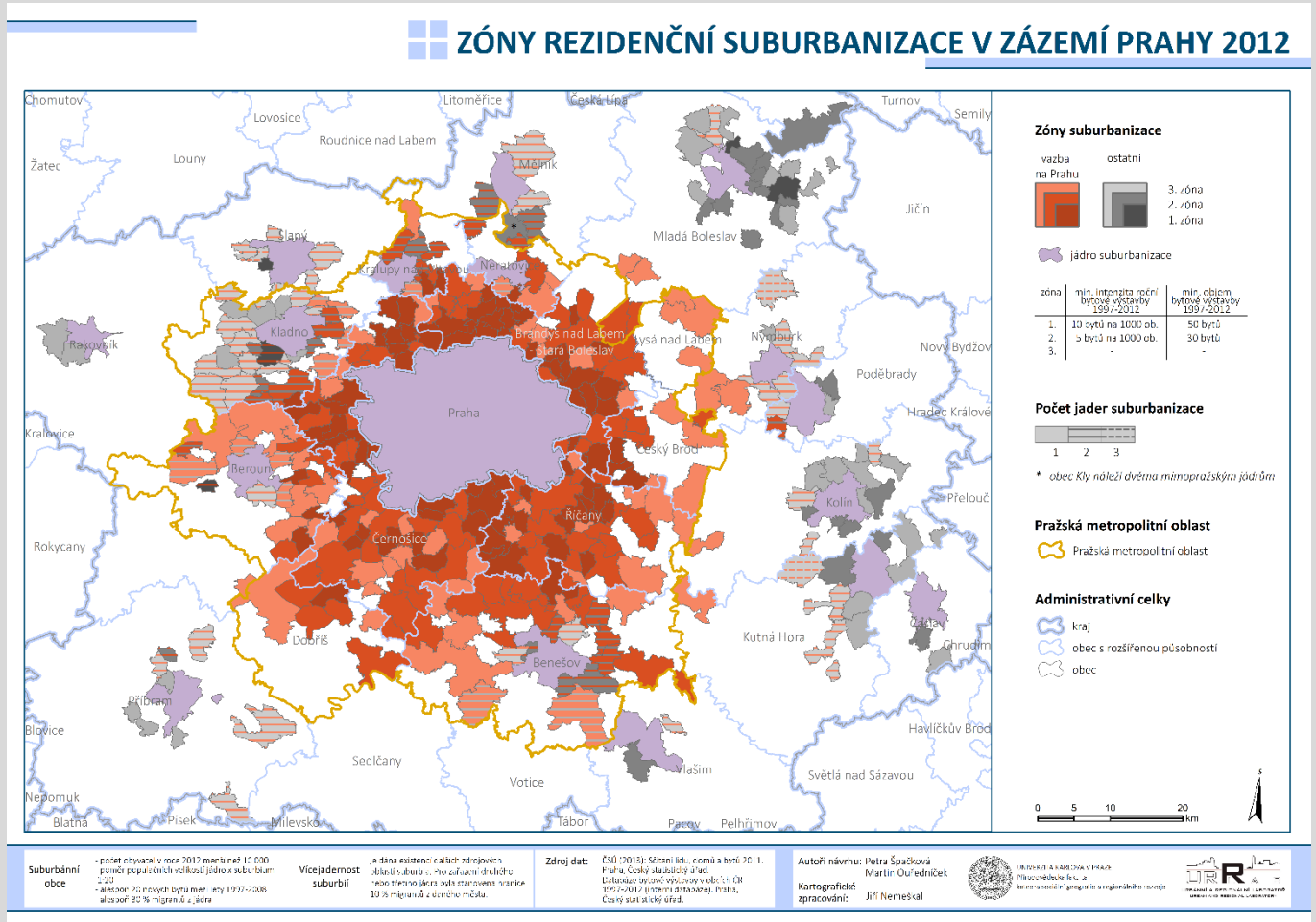

Technologická agentura České republiky

PROGNÓZA DEMOGRAFICKÉHO VÝVOJE
A JEHO DŮSLEDKŮ PRO KVALITU ŽIVOTA OBYVATEL V DYNAMICKY SE MĚNÍCÍCH OBCÍCH V ZÁZEMÍ ČESKÝCH MĚST:
APLIKACE V ROZVOJI A SPRÁVĚ ÚZEMÍ